

Злотін Олександр Зиновійович (1937–2016 рр.)

Доктор біологічних наук, професор, академік АН ВШ України, академік МАНЕБ. Народився 28 серпня 1937 р. У 1960 р. закінчив з відзнакою факультет захисту рослин Харківського сільськогосподарського інституту. Одержавши диплом, він протягом року працював районним ентомологом, а згодом – молодшим науковим співробітником лабораторії Науково-дослідного інституту добрив та інсектофунгіцидів (1961–1967), старшим науковим співробітником, а з 1973 р. – завідувачем відділу технології промислового отримання коконів та грени Української дослідної станції шовківництва у м. Мерефі.

У 1966 р. у Харківському державному університеті захистив кандидатську дисертацію, а у 1982 р. у Всесоюзному інституті захисту рослин (м. Ленінград) захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук. З 1986 року О. Злотін почав працювати за сумісництвом професором, а 1990 року перейшов на постійну роботу на кафедру зоології Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (ХДПУ). Він завідував кафедрою (1993–2001) і викладав навчальні дисципліни: «Екологія людини», «Біогеографія», «Основи наукових досліджень», «Біоіндикація» «Шовківництво», «Біологічні ресурси гідросфери», «Еволюція тваринного світу», «Теорія еволюції гідробіонтів». З 1994 р. О.З. Злотін завідував сектором біології і кафедрою зоології ХДПУ і продовжував працювати в Інституті шовківництва (за сумісництвом).

О.З. Злотін – один із засновників технічної ентомології як такої. Він сформулював теоретичні основи цієї наукової галузі, написав перше керівництво з технічної ентомології, що не мало аналогів у світовій літературі (дивись наступний розділ). Його перу належить і перше керівництво з селекції та контролю якості культур комах. О.З. Злотіним та його учнями вперше в світовій практиці вирішений ряд практичних проблем: одержання грени із заданою експозицією відкладки, оптимізація культури тутового шовкопряда за життєздатністю та продуктивністю тощо. Разом з учнями він запропонував низку нових прийомів і методів з відбору селекційного матеріалу, оптимізації застосування біостимуляторів, контролю якості культур комах, біоіндикації екологічного стану середовища та ін. Він одержав низку авторських свідоцтв та патентів. Зокрема, на спосіб кріоконсервації сперміїв тутового шовкопряда, спосіб підвищення життєздатності та продуктивності шовковичного шовкопряда та ін.

Під керівництвом Олександра Зиновійовича захищено п'ять докторських і 26 кандидатських дисертацій. Він автор і співавтор 490 наукових робіт, серед них 60 книг (монографії, підручники і навчальні посібники, словники, довідники, науково-популярні видання), підготував 70 авторських свідоцтв на винаходи і патенти. У 1995–2000 р. був головою спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій за спеціальністю «Ентомологія».

Був членом правління Українського ентомологічного товариства та його почесним членом. Уходив до редакційно-видавничої ради Американського біографічного інституту, також був членом редакційних колегій фахових видань: «Вісті Харківського ентомологічного товариства», «Біологія та валеологія», «Екологія індустріального Донбасу», «Український ентомологічний журнал», «Вісник ХНАУ», серія «Фітопатологія та ентомологія» і «Біологія» та ін. Почесний професор Шенсійського інституту шовківництва Китаю, Інституту шовківництва України, Харківської зооветеринарної академії.

Відомості про О.З. Злотіна внесені до десятків західних біографічних довідників («Хто є хто: інтелектуали», «Людина вищих досягнень», «Екологи світу», «Діячі медицини та природознавства» тощо). У 2006 р. Міжнародний Кембриджський університет відзначив О.З. Злотіна як видатну людину ХХ ст. Того ж року удостоєний звання «Харків'янин року». Американським біографічним інститутом нагороджений великою золотою медаллю «За сприяння світовому прогресу». Його обрали членом Академії наук вищої школи України (1990) і академіком громадської Міжнародної академії наук екології, безпеки людини і природи (МАНЕБ, 1997), дійсним іноземним професором Шенсійського (Китай) інституту шовківництва, він консультував ФАО із шовківництва (1994–1996). Він став переможцем конкурсу «Вища школа Харківщини. Кращі імена».